

Az AHELO a felsőoktatásban

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

Szemerszki Marianna, OFI

ELISMERÉS ÉS MINŐSÉG – ORSZÁGOS FELSŐOKTATÁSI FÓRUM
2014. október 16.

Az előadás tartalma

- Mi az AHELO?
- Oktatáspolitikai háttér és célok
- Mi történt eddig és mi várható?

Mi az AHELO?

Assessment of Higher Education Learning Outcomes (A felsőoktatási tanulási eredmények mérése)

- OECD szervezésében megvalósuló nemzetközi kutatás
- megvalósíthatósági tanulmány, alapul szolgál további fejlesztésekhez
- tanulási eredmények mérésének lehetőségei (eszköz a megszerzett tudás és képességek mérésére)
- végzés előtt állók körében

- A felsőoktatási rendszer expanziója (létszám- és intézményszám növekedés, hallgatói és intézményi sokszínűség)
- Nemzetköziesedés (növekvő mobilitás, képzési szerkezet és képzési tartalmak harmonizációja)
- Nemzetközi verseny, rangsorok
- Finanszírozási források átalakulása, hallgatói források
- Új kormányzási módok, minőségbiztosítás (üzleti szférától átvett modellek, növekvő piaci szemlélet)

A tanulási eredmények szemlélet terjedése

Egyfajta paradigmaváltás figyelhető meg

- a képzési programok kimenetében definiált tanulási eredmények (learning outcome)
- nemzetközi trendek: ECTS, kvalifikációs reform (EKKR és ahhoz illeszkedő nemzeti rendszerek), Tuning projekt
- fókuszban a tanulás és a tanítás, a hallgatók által igényelt kompetenciák

A tanulási eredmények vizsgálata nem egyszerű, de voltak már kezdeményezések egy-egy országban (pl. ENADE, CLA)

Kihívások és célok

- a felsőoktatás és a munkaerőpiac összhangja - a tanulás minősége áll a középpontban (nem önmagában a végzettség, hanem a megszerzett tudás és készségek számítanak)
- OECD miniszteri találkozó 2006 Athén: a felsőoktatás minőségének a növelése a cél
- a felsőoktatás minőségének, teljesítményének a jobb mérése (a sokak által kritizált rangsorokon és a kizárólag a részvételre/végzésre koncentráló kimeneti mutatókon túl)
- nemzetközileg is összehasonlítható, s az egyes intézmények/országok számára is hasznos
- kompetenciaterületek azonosítása (általános, szakmai)
- a hozzáadott érték mérésének lehetőségei

AHELO - előkészületek

Cél: magának a koncepciónak a vizsgálata

- milyen módszerrel, eszközökkel kivitelezhető egy hallgatói teljesítménymérés és milyen mérési eredményt hozhat (megbízhatóság, érvényesség)
- milyen kockázatainak vannak
- technikailag hogyan valósítható meg (anyagi és szervezeti feltételek, nemzetközi jelleg)

Módszer:

- Előzetes szakértői megbeszélések több alkalommal
- Hallgatói kompetenciamérés kutatási céllal, önkéntes részvétellel
17 ország, 249 felsőoktatási intézmény
3 terület (általános, gazdasági, műszaki) + hozzáadott érték
- Megvalósíthatósági tanulmány, szakértői megbeszélések

Az AHELO kutatási projekt főbb munkafázisai

Előkészítés

- A koncepció kialakítása, a vizsgálandó mérési területek körének meghatározása (2007-2009)

1. fázis

- Mérőeszközök fejlesztése, fordítása és kismintás tesztelése (2010-2011. június)

2. fázis

- Terepmunkák és első elemzések a megvalósíthatóság kapcsán (2011. július – 2012. december)

3. fázis

- Hozzáadott érték mérése (2012. március - 2013. március)

Zárás

- Megvalósíthatósági tanulmány (3 kötet), szakértői megbeszélések, konferencia (2013. március)

A vizsgált kompetenciaterületek és mérésük

Általános kompetenciák:

- olyan magas szintű kompetenciák vizsgálata, mint a kritikus gondolkodás, analitikus érvelés, problémamegoldás, írásbeli kommunikáció
- CLA-t alapul véve
- nyitott kérdések és feleletválasztós tesztek (pontozás!)

Szakterülethez kötődő kompetenciák (gazdasági, műszaki):

- Tuning projekt eredményeit figyelembe véve határozták meg a tanulási eredményeket; nem a ténybeli tudás mérése, hanem annak alkalmazhatósága
- saját tesztsor fejlesztése
- nyitott kérdések és feleletválasztós tesztek

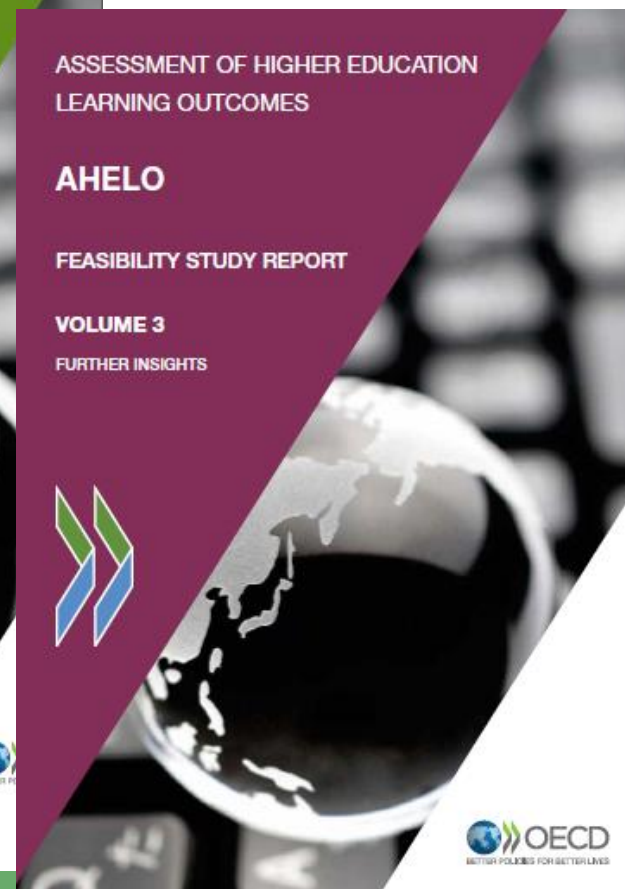
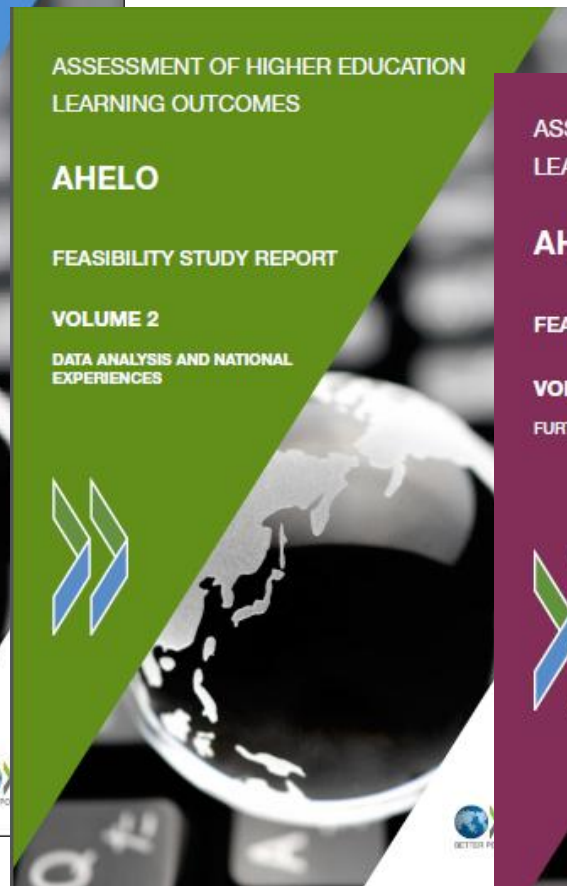
Nem törekedtek teljes körűsége az adott kompetenciaterületeken

Kiegészítő kérdőívek: hallgatói, oktatói, intézményi

Számítógéppel támogatott kitöltés, véletlen mintavétellel, max. 2 óra

A megvalósítás részletei és a kutatás eredményei

OKTATÁSKUTATÓ
ÉS FEJLESZTŐ
INTÉZET

Az eredmények röviden

A koncepció megvalósítható:

- lehetséges mérni a szakterülethez kötődő kompetenciákat (a társadalomtudományok terén is)
- megbízható és érvényes mérési eredmények nemzetközi kontextusban is
 - eltérések intézménytípusok (méret, képzési szint) szerint
 - a szakmai kompetenciák mérésére használt teszt nehéznek bizonyult
- technikailag kivitelezhető (elektronikus felület, intézmények, országok együttműködése)

A résztvevő országok beszámolóí:

- országonként kissé eltérő megvalósítási gyakorlat
- a kapott eredmények a résztvevő intézményekben továbbgondolkodást indítottak el a tanulásról, a tanulási folyamatról

További megfontolások

- technikai nehézségek (mintaválasztás, kitöltési arány), szűkös időkorlátok
- tudatosítani a résztvevőkben az AHELO céljait (mi és mi nem)
- az intézmények mérete, missziója és profilja szerint jelentősek az összegyűjtött adatok közötti eltérések – további vizsgálat szükséges
- vitatott az általános és a szakmai képességek elkülöníthetősége, ill. a diszciplínák szerinti eltérések hatása
- a tanulási eredmények meghatározásában konszenzusra van szükség

A megfogalmazott észrevételek és kritikák mentén folytatódhat majd a vizsgálat további lépéseinek előkészítése

Az OECD közoktatási mérés (PISA) tapasztalatai

Köszönöm a figyelmet!
szemerszki.marianna@ofi.hu

